

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab Anno Domini D.XVIII. perducitur vsque ad Annum D.XC.
nempe ab Anno primo Iustini Senioris, vsque ad quintum Mauritij Augusti.
Complectitur annos LXXIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 535. Agapeti Pap. Annus 1. Ivstiniani Imp. 9. Theodati
Reg. 2.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14926

IESV CHRSTI
Annus 535.

ACAPETI PAP. IUSTINIA IMP. 9.
THEODATI REG. 2.
RUNDI L.

VI loquens est Christianus quingentesimus tri-
gesimus quintus, Consularioliis Bellisani felicit-
ter incipit: ob preclaras enim regibus in Africa fam-
ma Consularis dignitate Iustinianus Imperator eum or-
mandum putat, quem ad non mortis momenti expe-
diturum Gothicam accenditur. De ipso Consulari
dicitur transiit antiquorum mare in Consul factus est. cu-
rad fela hanc in capriam inuadit, et in acribus a-
lasque ipse in Andalarum diuitiis populis dispersis, quam
quam rem nunciam facit. Quae etiam ad Gothiam ex-
peditionem spectat videtur, aequam attingens,
res Ecclesiasticas prosequitur.

Proximam Iustinianus periculis subiturus, per-
dissoluit bellum Gothicum subiacetur, nullum sibi
mediocriter apparatum celsum exstimauit, quam si pro-
fectus conuolare rebis facis, pariter totum factis do-
ctus exemplo, de bellis a Deo fecerit hostes, cum Im-
perator per pro religione laborat. Quinobrem in id po-
tis in acerbis viribus, ut que in primis in ipsa Constanti-
nopolitana urbe aduersos sacros canones probare, et
que constantinensem, in ecclesiarum detrimentum dis-
pendiam, diuinitus videtur admitti, corrigeret. At
quoniam fuerit illa, eodem tempore ordine, quo sunt
etiam, hinc nobis dicenda erunt. In eis alias autem eiusdem
Principis hoc nunc promulgatas functiones sub Bellisani
Consulari, per unum locum illa obtinet ad Episcopi, hanc
Constantinopolitanam Episcopum data, delecta sacra
mentis Marti, et de Perminas hic numerus clericorum
sanctissime maiori Ecclesie et que quidem non nisi ex
causam presertim se facere, ipso eius exordio profic-
tur, cum regularum legatum meminit. Eius vero sancien-
de legis ad ipso causam expressam habes, nimirum in quod
cum ad Episcopum plures ordinantur clerici, qui in reli-
gione ecclesie ferre: inde accideret, ut ipsa arte alieno op-
pressa temperaret, alienare, congerere bona etiam im-
mobilia sibi relicta. Sed accipe quid agere solerent stru-
ctores ecclesiarum: de his enim illa habet.

Insuper etiam ista illud probum inuenitur, quoniam san-
ctissima maiori ecclesie adhaerent in hac sanctissi-
ma aucta, non pro adhibis solummodo cogit arant, sed etiam ut
expensa possentur darent a se factu venis illis domibus, et
darentur arant quoniam quidem conueniens esset presbyteros per v-
numqueque ecclesiam, quoniam ipse darent, masculos atque fa-
minas et quodlibet salubriter, et presbiteros cantores atque lectores
et quodlibet constanti: et super hoc etiam Oratorum expensae des-
tinant, et quodlibet proprias sufficientes darentur, quae a se de-
bitas sunt: si quoniam aduenerit nullum inuenem, nequaquam
amplius peruenire exentis valentes. Et quidem per manus sunt usque
ad nostrum tempus salua conseruata: et donec hoc facti, duntaxat
non sanctissimam maiorem ecclesiam domibus, quae sufficienter. Cum
vero Deo amabilem ipsorum ad aliquam partem semper sufficien-
ter peracti sunt ad ordinatum multitudinem, sicut quidem
est expensam quantitas ad inuenientem multam: et darentur
autem vobis et vna: et non minus neque expensae inueni-
entur propter multitudinem iam causa: sed alienationes cum
negligentia et contra legem, et plura enim aggregat mala,
quae prouenire solerent ex eiusdem causa in dispendi-
um ecclesiarum. Sed non praetermittenda sunt, quae de
numero clericorum ecclesie maioris Constantis oppoli-
tanz cum decernit, de aliis eidem annexis ecclesiis ha-
bet. Erat illa ceteris eminentis basilica, Sophiae nomine
nuncupata, de qua sepe superius cum dictam sit, plura
adhuc inferius dicenda erunt.

Sancimus igitur inquit, quae hactenus sunt in eadem san-

ctissima maiori ecclesia, et reliquas omnes venerabiles domos, et
reuerendissimos clericos et mulieres diaconissas et ostiarios ma-
nere in eo, quae sunt schemate, eodem modo se, et ordine per-
seuerent (non enim quod est, minimum, sed de futuro providen-
tes hoc sancimus). Reliqua vero tempore nulla fiat ordinatio, donec
ad antiquam numerum instituta ab in, qui sanctissimas ecclesias
ad huc sunt, et reuerendissimorum clericorum quantitas redigatur.
Sed quoniam pridem etiam reuerendissimorum clericorum san-
ctissimam maiorem ecclesiam nostram civitatis, determinatus est nume-
rus, et valde brevis erat, ut potest vna existeret sanctissima Ecclesia,
postea vero et venerabilis domus sanctae gloriosae Virginis et Dei
genitricis Mariae, iuxta sanctissimam maiorem ecclesiam vnitatem
postea edificata est a pio memoriae erima Augustina uxore Leonis
Imperatoris, et veneranda domus sancti maritini Theodori ab
Apostolico et gloriosae memoriae delectata est (gestis hic Consula-
tum vna cum Herculano tempore Marciani Impera-
toris, anno Domini quadringentesimo quinquagesimo-
secundo) et autem etiam venerabilis domus sanctae Helenae:
quae sanctissimam maiorem ecclesiam copulata est: propterea redigere
numerum ad antiquam figuram, impossibile est non enim sufficien-
ter tantum ecclesiam pauli consistenter: quoniam quidem propriis
clericos neque, vna quidem harum trinum habet basilicarum, sed et
numeros sunt sanctissimam maiorem ecclesiam et earum: et omnes cir-
cumuectores, secundum quendam ordinem et circumscriptionem, ministeria
in eis celebrant. Deinde etiam plurima multitudo est antiquis
haereticis ad sanctissimam maiorem ecclesiam de dulla, gratia qui-
dem magis Dei et Saluatoris nostri Iesu Christi, laboribus autem
et immutationibus nostris oportet plures, quam a principio ad
presens officij ministerium deservit. Quod de haereticis aut in
maiores ecclesias receptis, intellige de his, qui ex eius-
dem ecclesiae clero in haereticam lapsi, sed Catholicam fide
rursum professi, in locum pristinum sunt pariter restitu-
ti, Catholicis iam ante in locum ipsorum labrogatis: ex
quo fiebat, ut necessario auctus esset numerus clericorum.
Sed quod cuiusque ordinis esse deberent, ita decernit:

Quapropter sanctissimam, non ultra sexaginta quidem presbyteros
in sanctissima maiori ecclesia esse, diaconos autem mascululos centum
et quadraginta feminas, diaconissas scilicet, subdiaconos vero non-
naginta, lectores autem centum et decem, cantores viginti quin-
que, ita ut sit numerus reuerendissimorum clericorum sanctissimam
maiores ecclesiae in quadringentis viginti quinque, et insuper cen-
tum existentibus, qui vocantur ostiarii, haec de numero cle-
ricorum maiore ecclesiae Constantinopolitanae, longe hac
ex parte primaria Romana numerosioris: ut vel ex his
perspicuo intelligas, non ex nimio Romanae Ecclesiae
splendore (ut aliqui garrunt) comparatam esse illi super
omnes Orbis totius Ecclesiae auctoritatem et potesta-
tem, quae hac ex parte pluribus diuersarum civitatum
Ecclesiarum inuenitur inferior, sed ex cathedra Petri ad Deo
super vniuersalem Ecclesiam constituta id ipsi perpetuo
inhæsisse. Hinc vides, his etiam temporibus, cum Ro-
mana Ecclesia sub Gothis barbaris atque haereticis videretur
teneri captiua, et quodammodo sub tributo redacta
(ut ea, quae sunt dicta superius docent) nihilominus
summa auctoritate, vel velit, ut ferret, ipsi Constantino-
politanae Ecclesiae inibere, ut recitatur nuper Hormisdæ
Romani Pontificis litterae manifestant.

Adiicit idem Imperator post haec ex canonum pre-
scripto, ne liceat clericis de minore ad maiorem ecclesiam
favore potentium pertransire, sed ut vbi sunt ordinari il-
lic debeant ministrare, etiam si de domo Imperatoria id
veniat Imperatorum. Ad postremum vero illud inculcat,
ut quae super sunt de ecclesiarum facultatibus ministran-
tibus clericis, eadem in pauperes erogentur, atque de-
putum ad Epiphanium Patriarcham illa perorat. Beatissimi
nomen igitur tuum, quae ab initio et infanti pendente in sacro
omni ordine et schemate sanctissimam ornauit. Adest hinc, quae
ex sacro virique genere descendit: hoc custodire continet san-
ctissimam, scientes quia non minor nobis cura est horum, quae sanctis-
simis ecclesiis profunt, quam quae ipsi animo. Haec de deo optimo
Kal. April. domino Bellisario viro clarissimo Consule.

Paulo post autem, ut quae a S. Patribus de electione E-
piscoporum sancitae sunt, regulae seruentur, ad eundem
Epiphanium scripsit ad quem etiam à promulgata dicta

MAIORI
BASILICAE
TRES AN-
NEXA.

*Speratio
vul Spora-
tio,

*circulatio

V.
NUMERVS
CLERICO-
RVM MAIO-
RIS ECCLE-
SIAE.

VI.

*ordianus

VII.

a Nouel.

VIII. b Nouel. SACERDOTII RIFORMATIO PROVRANDA.

IX.

DE EPISCOPORUM ORDINATIONE.

X.

a Nouel. b Nouel. c Nouel. d Nouel. e Nouel. f Nouel. g Nouel. h Nouel. i Nouel. j Nouel. k Nouel. l Nouel. m Nouel. n Nouel. o Nouel. p Nouel. q Nouel. r Nouel. s Nouel. t Nouel. u Nouel. v Nouel. w Nouel. x Nouel. y Nouel. z Nouel.

de numero clericorum constitutione tradidit tantum e-
lapho, idem Iustinianus Imperator declinatio etiam
mensis Martii de obseruantiis monachorum sanctio-
nem edidit (ut suo loco dicemus) in qua huius de Episco-
pis editae constitutionis meminit, ut appareat ante data.
Sicigitur ad Epiphanium in Constantinopolitani Episco-
pium ita scribens, ad felicem successum belli Gothici
viam sibi aperire parauit, si ut Ecclesiastici canones ob-
seruarentur, inuigilaret: quae enim ipse in hunc praefatur
modum, animi eius consilium reddidit manifestam:

At quia quidem (inquit) in hominibus sunt dona Dei su-
perna collata et leuiter, sacerdotium & Imperium: & illud qui-
dem diuinitus ministrans, hoc autem humanis praesidiis ac
diligentiam exhibens, ex vno eodemque principio vtraque proceden-
tia humanam exornant vitam. Ideoque nihil se erit studiosum
Imperatoribus, sicut sacerdotibus honestas, cum vtrique & pro illu-
stri tempore Deo supplicent. Nam si hoc quidem inculpabile sit
vobis & apud Deum fiducia plenum, Imperium autem recte &
competenter exercere et aliam sine Republica: erit consensan-
tia quaedam bona, omnia quicquid vult esse humanis conferri
genere. Nos igitur maximam habemus sollicitudinem circa vera
Dei dogmata & circa sacerdotum honestatem: quam illa ob-
seruatio, ut inuisa fuerit tam maxima nobis deus daboatur
& Deo & ca quae sunt, accepta & cetera, firma habebimus, & qua
nondum hactenus venerunt, ac quidem. Res autem vniuersa
peruenit & imperentur si vni principum suspicatio videlicet
belli Gothici, per deum & amabilem Deo, hoc autem futu-
rum credimus, si sacerdotum regularum obseruatio insidiat,
quam iusti & laudandi & adorandi insidiat & ministri Dei
Verbi tradiderunt Apostolis, & sancti Patres insidierunt &
explanauerunt.

Quod igitur probe sciret, spem omnem Ecclesiasticae
discipline in eo esse repositam, si qui praesunt Ecclesiasticis
sacerdotes a quibus sunt illa tradendi, ipsi sunt super-
nata luce respecti: in hoc laborans, ut praescripte de his a
Patribus leges seruarentur, ista subiungit: eorumque ipsi ar-
sunt, ut per omnia sequebantur regulas, & plane si significans, quae
sacris essent canonibus constituta, seruanda se propone-
re, non autem de personis vel rebus Ecclesiasticis ferre
legem. Et inter alia multa coherentes vixori acceci voluit
Episcopato: nam subdit: Sed neque inuicem existens sacro-
rum dogmatum ad Episcopatum accedat. Prius autem monachi-
cam vitam professum, aut in clerico constitutum non minus necesse
sunt vixori tamen non coherentes, aut filios aut nepotes habere. Nos
enim omnimodo sapere Deo amabilibus Episcopis querimus, sicut
etiam prius duobus nostris constitutionibus hoc sanctum est, per
quos dudum coherentes vixerunt non perferantur, amque pre-
teritum vniuersumque de cetero autem nulli permittenti a positi-
onis legibus videri habentis talis imponi ordinationem, & cetera.
Vides igitur & factis legibus & Imperatoris functione praef-
toribus in Graecorum etiam Ecclesia eligendis Episcopis,
quod non in Episcopis tantum, sed & in reliquis clericis
sacris ordinibus mancipandis obseruandam esse insectos
idem Imperator ad inuenerit subditque a plura ex sacris
regulis impedimur, quibus quis repellatur ad Episcopatu-
m.

Sed & subicit item de Episcopis, ne vltra annos ab-
sentes sint ab Ecclesiis suis, neque ad Comitatum acced-
ant ubique litteris sui Metropolitae. His multa addit de
ordinatione clericorum atque diaconorum, & aliis;
quae tu oriolus si liber, legere poteris. Ad finem vero,
omnis ista de sacerdotum canonum praescripto a se esse de-
grompea: vbi his constituitur: Quae igitur a vobis sancta
sunt, & sanctum ordinem statumque custodiant secundum sacro-
rum regularum statum & vniuersum, & cetera. Sed neque haec
satis visa sunt Imperatori: qui paulo post, nempe decima
noua mensis Martii cursu de monastica disciplina seruanda
ad eundem Constantinopolitani Episcopum Epiphanium
constitutionem scripsit: in qua inter alia de
his, qui essent in monasterio suscipiendi salubriter cauit,
ne intra trientium sacro monachorum habitu induer-
entur, se i prebarent eo temporis spatio: haecque ex
canonum sententia, ut profertur his verbis: Saucius er-
ge sacras sequentes regulas eos, qui singularum conuersationem
proficiunt, non proprio mox a reuerendissimi Praesulibus venera-

plum monasterio dicitur perire monasterium, sed per
trientium totum (sive ori foret sine frax) tolerare, pando
monasterium habitu prouenerit, sed iuncta & velle curam,
qui laici vacentur, ut in manu divina dicerent eloquia, &
haec & alia plura ad ordinem monachum sub disciplina
continendum, eadem sanctione Imperator inculcat.

Quae igitur de Episcopis, clericis, atque monachis in
officio continendos has recentitas constituit lege ad
Epiphanium Constantinopolitani scriptis illam rursus
ad eum de non seruandis peruenit ad hunc bonis ec-
clesiasticum, sequenti tempore, eodem anno dedit, nempe 17.
Kalendas Maii, sub quo Bellisarij Consulatu. Ita quidem
tum personis, tum rebus sacris idem Imperator optime
voluit esse consilium, quo sibi ad ardua peruenienda
diuinam numerum per eummodi pia conciliata officia. Ne-
que vero, facta in praesentem decorem reformanda labo-
rans, qua laicorum eient, praetermittenda parant: sed
quod, ut in integra Republice, quae ex vtroque petona-
rum statu & ordine constat, in vtroque vigeret: illud ad-
iecit, ut eos, quibus regimines subiectioni in diuersis pro-
uincis mandatum esset, regeret disciplina, & quibus coer-
ceret, qui seruandis legibus populis praefecti essent. De
provinciarum igitur praefectis moderatis digna Christi-
ano Principe edidit sanctionem sequenti die, nempe
decimo sexto Kal. Maii, sub eodem Bellisarij Consulatu,
qua inter alia singulis praefectis voluit Episcopos inuene-
re, ut si quid inuolunt admitterent, idem Imperator
deserent: nam post inquit: Datum (inquit) d) provinciarum
licentia, si quid apud provinciam inuolunt, qui administrationem
habet, regere vel si damna aliquibus aut calamitatem, vel nos
collatores, ut Deo amabilem Episcopis & primis primates prices
ad nos dirigant, exponentes cogulam habentis delicta. Nos enim
hac cogentes, dirigemus in provinciam haec examinatorum:
quatenus ipsi, vbi in iustitiam fuerit, ubi quoque parus subat deli-
ctorum. Adiecit insuper, ut Praefectus provinciae, ubi sic
cessum esset, adhuc quinquaginta dies ibidem motore
extpositus cuiusque querelae. Inhibuit praeterea, ne
pro consequenda Praefectura aliquis quilibet perloque-
ret, sicut Praefectura venales redirentur: immo volu-
it eis a hinc stipendium assignari, cuius rei gratia subiectis
sibi populos ad persolvendas Deo laudes excitat verbis
istis:

Itaque Deo & Salvatore nostro IESU CHRISTO omnes si-
miles offerant hymnos pro hac lege, quae dabit & patriae ha-
bitare canit, & proprias facultates habere firmisimo, & iusti-
cum sui iustitia. Nam & nos propriae ea posuimus, ut & iusti-
tiam, qua in lege est, videremus. Quid enim deo nostro venerit,
& nos iustitiam & nostram commendare imperium, & non vi-
deamus homines despicere, quos vobis tradidit Deo, ut ei per
vna parcamus, cum spemque benignitatem. Ideoque (quatenus
ad nos) confectus hoc lex Deo, & quod nihil in mentem no-
stram veniens boni, pro tuitione subiectorum relinquimus. Volen-
tes enim in honore hac & seruilia facta perire. & nos sub-
iectos in quiete a provincialibus iudicibus conferre: propterea
sufficiamus grati administratione eis dare, ut ne ipsi licet
delinquere, & atque per subiecti, quorum causa omnem perfer-
imus laborem, deliquentes inuicem eos qui ante nos imperant aut
qui pecunia aduocant administrationem, sibi metipso licentiam
aufertes administratorum nocentibus inuicem iuste. & cetera.
Hanc edictam a se legem Iustinianus ad Episcopos misit
in diuersis provinciis vna cum edicto ad omnes Archie-
piscopos & Patriarchas, quos inper callidiam laze le-
gis monet inuigilare, cum eos his verbis alloquitur:

Tradite nobis a Deo Republicarum habentes, & in omni
iustitia vobis nostris subiectos studentes, sicut iam legem con-
scriptam, quoniam & tu sancti, & per eam omnium, qui tue
provincia sunt facere manifestum, bene habere patiamur. Tuae
regis si reuerentia & ceterorum has custodire, & si quid
transgredatur a subiectis, a nobis referre: ut nihil contumacia-
borum, quae sancte & iuste a nobis sancta sunt. Sic enim non quid-
dem nostrorum subiectorum miserari: quoniam supra fiscalium
fiscalium excutionem maxime possimant, ex suo iudicium
viximari propter sanctas provinciarum vniuersitas, haec asserit
per sal-

XI.

PR. RECT. SMINDA-TION. RH. PVL. JERE. CONSVL. TVM.

a Nouel. f. cap. II.

XII. PRO NOVA SANCITA LEGE GRAVIA A QUM. DE DIG.

a Habetur in apponit. XIII. EPISCOPI INSECTIO. ANS PR. AEE CTOR. VI.

DE IOAN. PAP. SEDIS TEMPORAL.

XXI.

XXII.

XXIII.

XXIV.

XXV.

XXVI.

XXVII.

XXVIII.

XXIX.

XXX.

XXXI.

XXXII.

XXXIII.

XXXIV.

XXXV.

XXXVI.

XXXVII.

XXXVIII.

XXXIX.

XL.

is, antiqua coram litera natus, dicitur multo post ab illis scriptis composita...

Quo etiam anno data teperi urad eundem Pontificem Synodalis epistola...

Domini beati Joannis & honorabilis sancti fratris & consacerdatis Joannis Reparatus...

Optimum consuetudinem praeferri temporis, quae in violenta captivitate per annos...

Definitio non auctori Sacri Concilii publica sessione transacta, inter alia...

Hanc igitur nostrae salutationis epistolam per fratres & consacerdotes...

non dicantur concilio de finibus, & antea quae vestra beatitudinis...

Illud etiam de ardentibus credimus intimandum: Fratres diligentes...

Cum autem legitio missa ab Africano Concilio ad Joannem Romanum Pontificem...

Haec si vera dixerimus, corrigenda essent, quae referuntur eiusdem Imperatoris...

Hic etiam de ardentibus credimus intimandum: Fratres diligentes ex nostris...

Quod si illud in extremis scriptis, sed quae non sunt clarior, & primo...

LATERANENSIS

XXV. ACCURSIONES ADVERBII FACIENS

XXVI. IOANNIS DE CRESCITIO AGAPETI

XXVII. DE TEMPORALIS CHAETIONIS AGAPETI

XXVIII. DE ARIANIS

XXIX. DE ARIANIS

XXX. DE ARIANIS

XXXI. DE ARIANIS

Carpeti, amicum promerit, ut i potentiam tuam... In hunc modum... Nihil enim... hoc tibi... et sequenti... Agapetum... Qui aprem in locum... Annal. Eccl. Tom. 7.

Agapetum Episcopum Iustiniano Augusto. Gratulamur, venerabilis Imperator, quod tanto Catholicae fidei ardore succendens... Cuius enim, venerabilis Imperator, ut tua pietatis epistolam de fidei vestra expositione... Constituentes, ut si quis nostra Catholicae fidei contraire tentaret, quam pro submovenda hereticorum suspitione paterni reguli constantiam praesenti definitione firmamus...

XXXI. AGAPETI PAPAE EPISCOPUS AD IUSTINIANUM IMPERATOREM. F. 6. L. 7. XXXII. laicis. QUALITER PROBE TUR IMP. CONSISTIT DE FIDE. XXXIII. XXXIV. IUSTINIANI CONSISTITIONES QUAE PROBATAE. XXXV. g. Extra inter ep. st. A. 8. 4. 1. 1. Kalend.

SVIII

XLIII. Ecclesiasticum etiam in Africa quoque...

XLIV. Carthaginiensis sublimitatis, quatenus neque...

XLV. In hoc sacrosancta Ecclesia Carthaginiensis...

XLVI. In hoc sacrosancta Ecclesia Carthaginiensis...

XLVII. In hoc sacrosancta Ecclesia Carthaginiensis...

XLVIII. Cuius autem (ut nuper dictum est) idem Iustinianus...

Agapetum Episcopum Iustiniano Augusto.

Licet de sacrosanctis primitiis, pietatis divina muneribus...

Unde ego quoque piissima vestra liberalitatis eloquia...

Cum studi benevolentiae vehementius insistentes...

XLVIII.

Agap. ep. I. Rom. Pont. AGAPETI EPIS. AD IUSTINIA. IMP.

c Gal. 5.

* indeptex vel inclyx

d Rom. 8.

XLIX.

c Rom. 1.

2. Cor. 12.

L. RECIPIEN- DOS NON ESSE APPOS- CVM MONO- BISTE.

2. Cor. 6.

anno ex hacq. subactum inque locum eius Anthonium
laborem. At hanc si ueritatem Epiphanium pre-
uenit, et constitutiones hoc anno sub Belisario Con-
sulato ad Imperatorem ad ipsum dante lais aperte dem-
strant: quem tamen hoc eodem anno sine in ueniendi fe-
cisse, ex quoque d. centat interitus, certum redditur.
Sicigitur Epiphanium cum sedisset annos quindecim,
hoc anno ex hac uita decessit, quo e in medio sublato
valido satis Orthodoxe fidei propagatore, callidis oc-
culisq. conuulsiuque Theodora Augusta Anthimus
Episcopus Trapezuntios, qui fors licet Catholicam fi-
dem professeretur, inuicem tamen Eutychem nam ha-
reticum sedebatur, in sedem Constantinopolitanam in-
traidit. Id quoque dem de ipso publica sanctione anno se-
quenti edita Iustinianus testatur est.
Hinc malorum origo, hinc ipsi Imperatori atque y-
nietate Ecclesie Catholice acerbitudo in eadem cladium
fons eripit, com videlicet Theodora Augustam con-
tingentem autem Imperator, monitum habere in re-
gum curiam Pontificum sedem protulit. Plus zeno, &
quam debeat Catholicum Principem, audire solebat
Iustinianus consilium heretice faemine impie Theo-
dore quod y semet in constitutione hoc ipso anno edita
proficitor, comat h. Nec omnia quod nos cogitantes, & his
quod participem confisj sanentes tam, qua a Deo data est no-
in reuerentiam ueniunt, & c. Sed plane facta est ipsi in
scandalum atque uitium, ut que dicitur annis singulis
demonstrabitur.
De hisq. in eam Theodora erga Anthimum auctor
est Libera in diaconus, qui ista ait: Ea tempestate mortuo
Epiphano Constantinopolitano Episcopo, Theodora Augusta An-
thonium contra uoluit in sedem, qui sui Episcopus ciuitatis Trape-
zuntis regionis Ponti, latius Chalcedonensis Concilium non su-
perant, hanc ipse huius temporis scriptor. Sed audi ex
Actis Quinz Synodi d. Anthimi nebulonis in sedem
ingressum ex libello monachorum Syriac Epiphano sancte
memoria Archiepiscopo quibus rege vrbis in pace uita sanctio, An-
thonium, qui aliquando ordinatus fuit Episcopus Trapezuntiarum,
in equitatum & dignitatem sacerdotis, non spiritualium ani-
marum alioquin am esse putans, sed quemdem eiualem principa-
tum, & propria maiorem appetens, iam multo tempore de re-
liquis propriam Ecclesiam, & ciuitatem regiam Constantinopolim
licite, approbatione tamquam quendam plagam
Egyptiacam, utique scilicet ipsam figurat e conuulsiu omnibus
ofensis non hereticis his neoficiantibus canonicis est, similia
quodque illa hereticis fuit largiendo, & placitum illis faciendo, &
deinde, utique aduocatum in scriptis auctoritatem sedem ipsius i-
nuita contra omnes equitatem Ecclesiasticam & canonicam, & c.
Ite pluribus Syriac monachi profecti sunt in libello,
quem postea Agapeto Papae obtulerunt anno sequenti.
Sed uide tunc uis hominis orquam, ut fauore pauco-
rum hereticorum (hand enim conferendi erant heretici
Constantinopoli commotantes cum dependentibus ibi
Orthodoxis) sedem intraderet ante vi bis, sub Ca-
tholico presertim Imperatore, nisi infidus Theodora
Augusta tenente liberti Orthodoxo? quod & sua uis uero
fuit, qui ad eam ut ad Orthodoxum Anthonium sequenti
anno libellus Augusti castrubationem dedit & Ecclesiasti-
cam de numero clericorum ordinandorum: Post hoc
eodem de Anthimi nefaria electione protecati sunt. Ar-
chimandrite Constantinopolitani in libello, que obreale-
tate Agapeto Papae, cu peruenit (ut dicemus) Constans-
tinopolim in eo sequenti: quo etiam testantur in fine
ipsius, se ea de causa hoc anno missile legatione Romam
ad ipsum Pontificem, ut de his, que scita essent Constans-
tinopoli, de quo persona Anthimi idem Agapetus certior
redderet, exaripset libellus prope finem primae A-
thonis Synodi Quinzte f.
Tanta hac mala corda est pessima femina, que alie-
ra Eua serpens obandens facta est uero malorum omnium
causa, itaque Dabla Sarrifona, eius vires dolosa
arte eneuare laborans, Hecodis altera L. uel simotum
victorum situm sanguinem, perulans que summi sacer-
dosis ancilla Petri regionem sollicita: sed parum sit

ipsum huiusmodi fugillasse nominibus, que reliquas
impietate famulas antecellit: accipit potius nomen
ab inferis, quod Furis fabule indidentur, femina fuit es,
Alecho potius, vel Megera, aut Tiphone nuncupanda,
cuius inferni alama demonum, satanico agitata spiri-
tu, castro pericula diabolico, inique summo labore ini-
mica concordia, pacisque redempta sanguine mar y-
rum & indoribus confessorum parte fugaric: quanta e-
nim hac Ecclesie Catholice mala inuexit, que dicen-
da erunt, ostendent. Quam uero religiosissimo ista ob-
fucit Imperatori, lais superque, si que dicentur, atten-
det, spectator luctuosae tragediae intuebitur.
Quam felicissimus Iustinianus Imp. exiit, & pla-
ne cum nullum inquam vel Gentilium vel Christianorum
Imperatorum longo in etuallo fuisse exequendus, si
Theodora coningere caruisset, & Catholicam nachas fuis-
set sibi similem consortem Imperic: ut plane secundum
illud Ecclesiastici 1: Commorari homi & diuini placuit
quam habitare cum muliere nequam. ipsi contigerit. Et qui-
dem secundum quod subditur: Mulier si primatum habeat,
contraria est uis suo, quanto propensiori studio palam
fuit Iustinianus Catholice fidei, tanto ista calidiori
consilio clam Eutychem heretice & Eutychemianis he-
reticis adiuuamento fuit & augmento, necnon etiam fir-
mamento. Ceterum pristinum adhuc vigorem retinens
Iustinianus, cum sibi qualis esset Anthimus, bene per-
spectus est, eundem de sede eiectione proferat: sed hac
anno sequenti, postquam idem scelestus iudicio Agapeti
Romani Pontificis detectus, eiusque sententia conde-
mnatus est, accedente Synodali decreto.
Sed quod in hoc item tempore, ipsa peccati fomes,
prepotensq. diaboli telum Ecclesie Alexandrine dam-
num intulerit, accipe a Liberato diacono, ubi post sub-
rogationem Anthimi in Epiphanium locum mox ista con-
tingit: In uerum defuncto Timotheo Alexandrino Episcopo, stu-
dio & permisione Caloty (in cubicularii partu Theodora & Augu-
sta Theodosius ordinatur: qui licet haberet clerici decretum, con-
tradicere uolentibus non permisit coram populo & mona-
chis, quos non habuit: hi enim pro Galano fuerunt. Conuulsiu
quippe est Alexander, illum, qui defuncto succedit, excubias su-
pra defuncti corpus agere manumque dexteram eius capiti suo
imponere, & sepulchro manibus suis accipere collo suo beati Marci
pallium, & tunc legitime sedere. Dum hac Theodosius perentat,
cognouerunt populi & monasteria, quod esset factum uespere in
Episcopo studio Caloty, hi & iudicium, id est, Aristomali Duxis,
& Dioscori Augustalis: mox Theodosium perlocuti sunt, & expul-
serunt, ne colligeret sumus Timothei.
In throno, merunt autem Galanum, qui fuit Archiepiscopus
ex parte asserentum incorruptibilitatis: habens autem conse-
cratos aliquantos ex clero, & possessores ciuitatis, & corporatos,
& milites, & nobiles, & omnium provinciarum, permansit Gala-
nus in Episcopatu dies centum & tres: post hac a iudicibus pulsus
abscessit. Est post mensis duos Naxos missus ab Augusta Theodora
Theodosium quidem in throno, sed paruo Galanum missu in exi-
lium: quia aduersus Catholice, & mte quasi in Sardiniam di-
rectus, quid de eo cogitaret, ignoratur. Mansit autem Theodosius
in sede annuum unum, menses quatuor, pauca ei communicanti-
bus: plurimi enim communicabant ad nomen Galani: populi au-
tem paginauerunt pro Galano multis diebus: qui casti militibus,
maorem sui partem amiserunt: sed & militum ma. ceceidit nu-
merus. V. inebatur Naxos non armis, sed ciuitatis concilio. De
superioribus domorum saltabant mulieres super milites, qui quid
occurisset. At ille igne uici, quod seruo non potuit, diuisa est of-
que nimis illa ciuitas hoc seclusa, ut Gaierantia, & Theodosiani
in eo uictur, id est, Phantasia, & Corintha. Factum illa
ad eo, eruenta atque funesta uelut pinguis uictima a
Theodora immolante diabolo, pergit auctor:
Nouissime Theodosius de sede desijt, non ferens seditiones &
bella, que contra eum exercebantur a populo. Non est Constans-
tinopolim cum honore, eo quod ita Auguste scripta praegerunt.
Quo ille ueniente promittet Auguste in peratori, quoniam pos-
set Theodosium Chalcedonensem suscipere Synodum: sed pessimente
& nolente eo, cum eius uoluntate ferat ciuitatem uerum sexto
militario in exilium missus est, uicta a basilicam, in uia qua ducit ad

LXIV.
IUSTINIA,
LEYS A
CONIUGE
HERETICA

Eccl. 25.

LXV.

Liberat.
dian. Eran-
17. 6. 10.
THEODO-
115 ET GA-
IAN, ALTER
CARTY.

LXVI.
DIOSCORIS
MATE VE-
TATA ECCL.
ALEXAN.

LXVII.
INOCENTII,
CONITAN-
TINOP.
THEODO-
115.

137. pibus inter se pugnantibus: nam ex eis primum em-
nuit caput Severianus, ex quo denominati sunt Severiani:
ex hoc vero plurima capita pullularunt, nempe Gaia-
nus, ex quo Gaianites: Theodosius, ex quo Theodosiani:
Iacobus, ex quo Iacobites: Themistius, ex quo Themisti-
ani: numerat adhuc aliud caput Ioannes Damascenus,
nam: numerat adhuc aliud caput Ioannes Damascenus,
nempe Barfanius, ex quo Barfanius, sive Semidallite,
de quo: sicut cum omnia Gaianorum & Theodosianorum de-
scribitur, aliquid tamen praeter ea addiderunt de suis sym-
bolis: sicut in Christo natura ad dicitur, necessaria esse duas hypo-
theses, scilicet naturam: sicut non debet Ecclesia: si natura & hypostasis
sunt unum, necessarium quoque fatendum individuum: si autem
duae sunt naturae, quoniam illa sortita fuerit, ut naturam
suis naturae unius duas quae, consistantur hypostases: Et
pluribus istis rationibus aduerentia altercationum argu-
menta recitent, ita plane Philoponum ad oppugnan-
dam veritatem Catholicam fidei ex deliramentis hereti-
corum mutatum esse argua demonstrat. Sed & adhuc
de eodem Ioanne Philopono, quae habet Suidas, videamus:
Iohannes enim haec eius verba:

LXXV. Fuit & prope totum illud etiam ex Acrephalis caput ex-
ortum, quod ita in eorumdem corpore, qui cum Euty-
chiano acque Severianis vnam tantum faterentur in
Christo naturam, prominebat, ut tamen de ceteris capi-
tibus aduersarium exhiberet, moribusque depereret
ea, eorum fuit, qui aduersus eiusmodi faeces heretico-
num stans et aduerso Ioanne Philopono ita pugnat,
ut tamen in haeresi ipse quoque prolapsus fuerit: de quo
primum ista Leonius habet: Hoc eodem tempore adhuc deo vna
Theodosius hinc, dicitur motum suum fuisse dicitur, in-
tuitu fuisse principii Philoponum fuit. Quomodo enim obijciat Ec-
clesia, si duas in Christo naturas ad dicitur, necessaria esse duas hypo-
theses, scilicet naturam: sicut non debet Ecclesia: si natura & hypostasis
sunt unum, necessarium quoque fatendum individuum: si autem
duae sunt naturae, quoniam illa sortita fuerit, ut naturam
suis naturae unius duas quae, consistantur hypostases: Et
pluribus istis rationibus aduerentia altercationum argu-
menta recitent, ita plane Philoponum ad oppugnan-
dam veritatem Catholicam fidei ex deliramentis hereti-
corum mutatum esse argua demonstrat. Sed & adhuc
de eodem Ioanne Philopono, quae habet Suidas, videamus:
Iohannes enim haec eius verba:

LXXVI. Iohannes Grammaticus Alexandrinus, cognomento Philoponus,
pluribus scriptis per quosdam philosophos, aristoteli a, theoreti-
ca, sacra quoque littera illustravit. Scripsit & contra decem &
duos Procli argumenta, & contra Severianum: Sed tamen ab Ecclesia
dicitur in Trinitate, vnde tres Deum asserat, reprobatur, & in
orthodoxorum catalogo non admittitur. ista de Philopono
Suidas. Quod vero pertinet ad eius scripta aduersus Pro-
clum Lycium, magnam quidem sibi ex eo laudem con-
cellant, quod aduersus impium hominem, qui scripserat
intra Porphyrii contra religionem Christianam, stylium
eorum ille. Suidas enim haec ait, dam de Proclo agit: Hic
est Proclus, qui alter a Porphyrio impuram linguam & contra-
dictam contra Christianos exercebat: sed Ioannes Philoponus
proclarissime cum propositionibus refutavit, cum, in Graecis etiam,
quibus etiam dicitur, vnde et quae doctam esse ostendit, haec Sui-
das de libris Procli atque redargutione Philoponi, ex qua
sibi extimam, et dicitur, quod iam comparavit: sed euane-
scens in cogitationibus suis, non Gentilium duntaxat
atque hereticorum, verum Orthodoxorum dogmata
constanter agere solus est.

LXXVII. Porro veritas Philoponus indignus scilicet est, qui
non solum inter Ecclesiae magistros aduenerat meruerit,
sed et in Christianis adscribitur: Et de eo scri-
bit Photius in Bibliotheca, ab eodem impio elaboratum
fuisse commentarium aduersus resurrectionem mortuo-
rum, quo & Christianos irritat: aduersus quae tradit scri-
psisse Theodosium monachum, item & Canonem, Eua-
ngelium atque Themistium, licet omnes hi haeretici inferre
non aduenientes Concilio Chalcedonensi, Auctor est
idem Photius, scripsisse eundem Ioannem Philoponum
in Hexameron opus aduersus Theodorum Mopsueste-
nam, qui in eodem argumento versatus fuerat, & rursus
de eodem: Philoponus (inquit) homo in sacris litteris scriptis
aduersus quatuor a uenientiam Synodum. Idem quoque affir-
mat Photius, eorum Acta diuinationis Severianorum ad-
uersus Trinitatem habere coram Ioanne Episcopo Con-
stantinopolitano sub Iuliano imperatore, Canone & Eua-
ngelio altera ex parte aduersus Trinitatem altera vero Pulo
atque Stephano Trinitatis Philoponi defensoribus, im-

pius & que omnibus. Haec monstra his temporibus pepe-
rit Oriens inter se ipsa moribus conflictantia Theodo-
ra Augusta aspidum oua fouente.

At quomodo intelligendum sit, quod dictum est, Phi-
loponum negasse resurrectionem mortuorum, erit ex
Nicephoro declarandum: non enim ut animas diceret
sine corporibus caelesti gloria fruituras, sed eas aliis cor-
poribus, induendas, illis quidem ex nihilo creatis, quod vi-
delicet assereret corpora nostra corumpi secundum for-
mam atque materiam, haec ipse Nicephorus & de Philo-
poni sententia pluribus: qui postquam ait, ipsam asseruisse
materiam simul & formam corumpi, haec addit: Ad hoc
consummationem, sive interitum visibilium mundi, ac rursus
noui mundi creaturam alteram asserit: Si autem etiam resurre-
ctionem mortuorum esse rationabilium videlicet animarum cum
corruptibili corpore indissolubilem vniorem Quibus sententia re-
nitens Canon, ipsam iuxta & lucubrationes eius (sicut a me di-
cetur) reiecit, quamuis eas ante receperit. Canon ipse corpora
dicit non secundum materiam, sed iuxta formam occide-
re, eam, de nouo reformari, praestabiliorem speciem materiam ipsa re-
cipiente, &c. Proprieta quidem est Philoponi haeresis ex
Origene accepta a posteris: qua imbutus Eutyechius
Constantinopolitanus Episcopus confutatus est a Sancto
Gregorio Papa tunc in Cister Romanae Ecclesiae diacono,
& Apocritarum agere Constantinopoli, ut suo loco diceret.

Quinam autem fuerint Philoponi haereticorum confu-
tatores, praeter haereticos illos superius nominatos idem
Nicephorus inferius docet his verbis de eum (inquit) ple-
rique scriptis suis ea oppugnaverunt, tam Leonius monachus
omnium maxime egregium librum triginta capitum contra illi
conscriptum, quo sumo & haeresim eam proferat euerit, & piam no-
stram sententiam valde confirmat: post hunc & admirabilis ille
diaconus atque referendarius Georgius Pylides aequali sua coeta
neus illius, quoniam aetate aliquantulum iunior, iamvis paleherrimis,
quos scribere consueuerat, confutauit scilicet, & in eo praefer-
tum, quod licet Philoponus confentiret Catholicis, duas
esse in Christo vitas naturas, alteram diuinam, humanam
alteram; erraret tamen, cum adderet, facta vniorem, non
amplius duas, sed vnam tantum compositionem esse natu-
ram; ex quo Monophysitarum haeresis pullulauit, & Mo-
nothelice progressa sunt, hunc igitur confutaturus Ge-
orgius Pylides, rem feriam ludicro temperando, ad
hanc modum absurditatem illius refert:

Ἡ φύσις τοῦ Θεοῦ ἰσὺς τε καὶ λόγος μίας,
καὶ ὁ λόγος τε καὶ ἡ φύσις ἀίγιος μίας,
καὶ ἡ φύσις καὶ ὁ λόγος ἰσὺς καὶ λόγος
ἑνός.

hoc est:
Vnam atque mox vnam lapillo computat:
At vnam & vnam forte si vnam dixerit,
Pueri vel ipsi, ale dictum referunt.

Subdit Nicephorus: Quod autem versiculum hic expressit, sic
habet: Proferunt (inquit) Philoponus philosophorum omnium La-
boriosissime & sapientissime, duas naturas in Christo, vnitam esse,
vnam diuinitati, & vnam humanitati: Si ergo duas naturas
dicit in eo Annensis, quomodo duas in vnam tuum sum contrahit?
vna namq; & vna, duae sunt non vna, &c.

Rursus autem aduersus huiusmodi haereticos ex Se-
uero descendentes, praeter eos, quos recensimus, addit
Photius in Bibliotheca sua, Ephraem Episcopum Theo-
politanum, Antiochenum scilicet egregium commen-
tarium conscripsisse, quo perstringit Severianum homi-
nem Iacobum, quem diximus a quo sunt Iacobites de-
nominati, bique aduersus Baradatum, Eutychem, &
alios Trifagnas, in quo quidem commentario ait expli-
catum esse Arhanasios, ubi naturam & hypostasis
idem esse vltus est aliquibus affirmare. De eodem quoque
Ephraem addit Photius, commentarium elucubrante
aduersus eos, qui verba Sancti Cyrilli impugnant, quo
& haeresim Seueri apertissime confutauit: addidit sic his
adhuc tractationem aduersus Anatolium Sebastrum,
atque insuper disertam apologiam pro sacrosancta Chal-
cedonensi Concilio.

Quod vero pertinet ad Iacobum, quem (vult Photius)
Ephraem

LXXVIII

c. Niceph. li. 18. c. 47.

LXXIX.

3. Eod. lib. 18. c. 48.

c. Niceph. li. 18. c. 48.

XXX.
EPIPHANII
EPISC. IN
TIOCH.
SCRIPTA.

XXCI.
Ephraem

idem Anthimus ex sua ipsius (vt dictum est) publica professione, quae cuncta recipere, quae Summus Pontifex credenda praescriberet, publice ob omnium oculis, coramque ipso Iulianiano imp. testatus est. Sed & ex falsa & minimo Consilium nota Iulianiani quartum cum Theodoro, seu potius Theodoro collega, detegitur impostura: cum data ipsa epistola reperitur anno superiori Kalendas Maijnam ex his, quae superius dicta sunt, certum esse, non Agapetum, sed Ioannem eius praedecessorem sedisse in hunc usque annum Romanum Pontificem. Sed & longe diuersus stylus ab alio Agapeti epistolae, alterius esse lobum parentis satis indicat. Neque enim quicquam conuersus fuerat Iulianianus Imperator apud Agapetum de Anthimo, sed tantummodo de Cyro & fecitatoribus, eius. At de rebus Agapeti & Anthimi sequenti anno scribi agendum erit.

Que vero sunt reliqua eiusdem Agapeti hoc anno re-
tum ab ipso Romae gestatum, seu potius quae agenda con-
ceperat animo perfectisset; nisi bello tumultu impedi-
tum fuisset, nempe de publicis Romae sacrae Theologiae
scholis erigendis, Calliodorus narrat his verbis: *an ego
cum beatus Agapetus uelut Romae, ut fuit apud Alexandriam
multo tempore fuisse traditur institutum, non etiam in Nisibi
nitate Syrorum Heliaz sedulo struere exposuit, diuina scriptura
sacrae doctrinae expeditio in urbe Romana professorum doctorum schola potius
acciperet Christiana, unde anima populi aeternam salutem, &
cessat peruenire dogma Fidei lingua coneretur. Sed cum
propter bella iuuenis, & turbulenta animi in Italico regno cer-
tamina desiderium uocem nullatenus ualuisse impleri, quoniam non
habere locum lex pacis temporibus iniquis, ad hoc diuina charita-
te praesens esse conuenit, ut ad vicem magistrum, introductorios uolui
libro ista Demianus per epistolas, confestim per quos (sicut alij) &
scripturam diuinam artem scribis, & sanctorum litterarum compen-
ditia uocata Domini munera pararetur, haec de his Calliodorus
in eo laborans, ne docta Latinitas inter barbaricos
uere omnia siue sceret. Agapetumque tradens hoc
ipsum opus de rebus Theologicis faciendum, vt pote
qui esset (vt ait) Liberatus diaconus hinc in Ecclesiasticis re-
bus apprimere eruditus.*

Sed sicut admiratione, ita & obseruatione dignum
est considerare, non extitisse hactenus Romae qui in
scholis publicae sacrae litterae profiterentur: vt ex hoc
magis intelligas puritate Apostolice fontis Romae iu-
geret seruauit, & in uniuersum Orbem aquas limpi-
das decurrant: cum non pro arbitrio differentium, ver-
biusque pugnantium hominum, vt se habet a Graecis, ob id
que diuersas semper erroribus fatigatis) sacra dogmata
Romana Ecclesia definit, sed quae ab Apostolis tradita
a maioribus deducta, a patribus seruaata accepisset, haec
ipsa, vt pote sacrosancta uniuersae Ecclesiae seruanda ar-
qui inuolabili lege custodienda eadem Ecclesia Ro-
mana praescriberet, quam ceteris omnibus Orbis Ec-
clesiis diligenter esse fuisse Apostolicarum institutionum
considendum, cum ex abdo Irenaeo, tum ex aliis antiquis
Patribus superius abunde demonstratum est. Que e-
nim olim sub Gentilitatis infans ipsa Roma antiquita-
tis amans & cultrix in rebus dubiis Sibyllinos libros con-
sultare iugiter consuevit, ubi sepulchris erroribus periticeps
facta est ueritatis, quas ab Apostolis omnium praecipuis
sacrae traditiones accepit, eisdem fidei custodia conser-
uatas in rebus dubiis consulere, & ex eis responsa dare
querentibus consuevit, cunctis uelut diuinum oracu-
lum accipientibus, quae scirent non nisi ex Apostolico
fonte manare.

At uero ne uideretur Apostolica sedes Apostolicis in-
nata traditionibus reputasse scientiam & examina decli-
nasse, atque resugisse discussiones, quasi ueritate con-
staret, quae simpliciter seruanda proponeret: eadem ip-
sa postea quae doctus, in scholis differenda, & qua-
libet uentilanda proposuit (vt de auro obrizo fieri
soler, quod Lydio probandum lapide uincique ubi-
que & tempore liberiter offerret) occasione praesertim
haereticorum, quae pura sunt atque sincera esse adulteri-
na clariorum: Fuit enim quondam tempus (inquit Gre-

gorius Nazianzenus c) cum res nostrae florent, ac praclare
haberent, cum nimirum superflua haec & uerborum lepore arte
fuit, at tractata Theologia uario ad diuinae causae ne alitum quide
haberet: uerum idem erat calculus ludere inuersionis celeritate &
spectum fallentibus, & amigens & laeuis corporis flexibus spe-
ctatores ludificare, quod noui quippe ac curiosi de Deo uel dice-
re, uel audire: Simplex e contra, ingenuaque oratio atque doctri-
na pietas excolimatur. At postquam Sexti & Pyrrones, &
contradicti hodie inuita lingua uelut grauis quidam ac
hologus morbus in Ecclesiam nostram infeliter irrepit. quodque
Actorum liber de Atheniensibus narrat d, ad nihil aliud uacua-
mus, quam ad noui aliquid dicendum uel audiendum, tunc nam-
que opus fuit Ecclesiae Catholicae tractatoribus, ne qua-
si infirmi ipsi uideretur in hac parte, aduersus moles li-
brorum obloqueritum detrahentium in fidem Catho-
licam haereticorum, cuncta, quae sunt fidei Christianae,
aduersus eosdem differendo tractare, omnique genere
argumentorum uera, certa, firma atque solida de-
monstrare. Sed ad scholas Orientis reuocemus oratio-
nem.

De scholis autem Nisibitis, quarum meminit Cassio-
dorus, est mentio etiam apud Iulium Africanum Episco-
pum in libro ad Primateum legatione fungentem his fer-
me temporibus Constantinopoli, ubi ait: *Dum te inter alios
reuerendissimos coepiscopos tuos uisue Constantinopolim peregrina
provincia coegisset uisitatis, ex ciuitatis affectu in notitiam collo-
quimus peruenimus. Tu autem more tuum nihil ante quaesisti, quam
si esset inter Graecos, qui diuinorum librorum studio intelligen-
tias flagraret. Ad haec ego respondi, ualuisse me quendam Paulum
nomine, Persae genere, qui in Syrorum schola in Nisibi urbe est &
doctus, ubi diuinae lex per magistris publicis, sicut apud nos in mun-
dani studij & grammaticae & rhetoricorum ordine ac regulariter tradi-
tur, & subiecit his regulas aliquot ab eodem Paulo ac-
ceptas, confectaque ex eis librum illum de Patribus diuinae
legis in scriptum.*

Sed quinam fuerint bellici tumultus, quibus (vt uidi-
mus ex Calliodoro) hoc anno flagrare Italia cepit, iam
dicamus. Fuit id bellum Gothicum, hoc anno (vt hu-
ius anni exordio dictum est) ab Imperatore Iustinia-
no captum, cum uidelicet idem Augustus annum no-
uum Imperij inchoaret, de quo Procopius: *Imperator v-
bi ueni didicisset, quem admodum cum Anasiasintha actum sus-
set, confestim se ad bellum parabat annos nouenotus patris Imperio,
felicitate progressu per Mundum Praefectum Illyrici Dal-
matiam Gothi subiectam inuadentem, Salonam ur-
bem expugnasse tradit, sed & per Belisarium Siciliam
rentasse, eademque potitum esse affirmat: huicque vni
Belisario accidisse, vt triumpho auspiciatus Consulatum,
eundem triumphans pariter deposuerit, aperiens &
claudens annum quam felicissime.*

Subdit de eo ista Procopius: *Cum Belisario itaque actum
quam dici quae, longe felicitas: quippe qui vna ualido reuocis des-
dit, Consulatus dignitate accepta, cum eo adire munere fungere-
tur Sicilia in super in potestatem redacta, postrema Consulatus
die Syracusas ingressus plausu ingenti exceptus, aurorum numis-
matum vim magnam circumfusam iactant in urbem: nec
sane id ex industria solium, sed forte quodam Belisario o-
mine contigit, qui vniciusam Sicilia Insulam Romanam recu-
perasset, ea ut de Syracusis eueheretur, quae & in Consula-
tu finiretur, susceptione antea munus. huicque Procopius,
Quae haec secuta sunt, sequenti anno magis oportune di-
citur.*

Ad inuadendam autem Italiam, quam forti robo-
ri Gothi tenebant, visum est Iustiano Imperatori
Francos sibi foedere coniungere: ex pietate potissimum
ad eos aduersus Gothos permouendos argumenta ded-
ducens: quod enim sciret Francos Catholicae fidei
studiosissimos, facile ipsis suasit, vt bellum Gothis in-
ferrent, quos constaret esse Orthodoxae fidei peruel-
les, vt pote impios Artianos. De his enim ista Proco-
pius habet: *Litteras deinde ad Francos Iustianus in hanc sen-
tentiam misit.*

*Nostra ditione Italiam per vim Gothi ceperunt, nec solum
resistunt.*

Org. Na
oral in lan
Athen.

d. Ath. 17.

e. 2. Cor. 11.

XCII.
DE SCHO-
LIS NISIBI-
TIS.

XCIII.
BELIGO-
THICITEM
PVS.

Procop. de
bello Goth.
lib. 1.

XCIV.
FELICI-
TAS BELI-
SARJ.

XCv.

Procop. de
bello Goth.
lib. 1.

XCVI.

FRANCI
ADVERVS
GOTHOS
VOCAN-
TVR.

resistere hanc nobis haudquaquam decernant, sed invidia insuper nos afficere, nec toleranda quidem nec molisari, quocirca exercitus adversus hos mittere cogimus. Vos vero par fuerit, nobis hoc bello ut auxiliis vestris, quod vixque vrisque nostrum commune bellus illa ac vera de Deo opinio facit: in Gothosque adiam, ut Avianorum errores viciisibus detestandos: haecenus litterae. Subdit vero Procopius: Huic litteris Imperator praescriptis, & Francorum Principibus magna pecunia condonata, maiorem se pollicetur daturum, ubi bellando rem gesserint. Franci vero hoc patto illucis, bellum se praemissis gesturos promittunt. haec ipse: caetera autem inferius suis locis.

XC VII.
OPTIMIS
LEGIBVS
IVSTINIA
VICIT HO-
STES.

Ita prospere cuncta cedunt Imperatori (quod saepe ingerendum est) dum perinde atque omnifertus bello in summo otio, tranquillaque pace dies ducentes nihil praeterea curasse (ut diximus) visus est, nisi ut nouis semper iteratis legibus Catholicae veritati bene consultum esset, & quam iustissime per prouinciarum Praefides vniuersum administraretur Imperium, & succedentes diuersis ex causis praetores legum saepe succederet. Id quidem indicant multiplices sanctiones sub diuersis titulis collocatae ab eodem Imperatore hoc anno editae: nempe sub Consulatu Flauij Belisarij: sed in nonnullis eorum errore putolibrariorum illapsam, ut loco P. C. Conf. quod est, *Viro Clarissimo consule*: putauerit imperitus scriptor per illa clementia significari *Vicariam Praefecturam*, atque loco P. C. Conf. scripserit *Vice Consule*, quod meum minime emendatum a tot clarissimis iureconsultis mirari sumus. Sicigitur cum in expeditione esset exercitus, erat ipse totus Imperator in legibus laudandis, probeque sciens leges etiam ipsas potentissimae esse ad hostes vincendos arma, id in Institutionum exordio haec ipsa voluit sententia declaratum: *Imperatoriam maiestatem non solum armis decoratam, sed etiam legibus oportet esse armatam*, ita quidem armatam legibus dixit: quod scilicet intelligeret ad hostes superandos praefare leges armis, quae prioribus obstruataque inania omnino reddantur: cum iniustitia viget, prauique mores indignant, & inulta scelera dominantur.

XC IIX.

Potro de Sicilia hoc anno Romano Imperio Gothorum manibus vindicata mentionem habet idem Imperator in Nouella constitutione hoc anno sub eodem Consulatu Belisarij data ad Ioannem Praefectum Praetorio, de Proconsule Cappadociae: ubi in fine, & quam de Deo fiduciam conceperit ad ea, quae reliqua essent praecia, notum facit, cum ait: *a Quere summo animo studio habita efficit, ut magnos etiam opes desuperemus: quamquam in tot sanctissimis & magnis bellis, per quae Deus nobis dedit, ut non solum pacem ad finem deduxerimus, & Vandalos, Alanos, & Maritanos subegerimus, & totam Africam insuper & Siciliam recuperauerimus: sed & bonam spem habeamus, quod Deus nobis donnet, ut & caeteras gentes, quae scordias sua Romanis amiserunt, cum ad vrinque Oceanum terminos tenerent, iterum ad rationem nostram aduocamus, qui nos diuino freti auxilio ad meliorem statum redigere properamus. Neque quicquam detrectamus eorum, quae vel ad extremam pertingunt deconsulationem, vigiliam sonum & incensum, caeterisque laboribus ingiter praesidio nostro vltra: quam bonae naturae modus paratur, vinctus. haec & alia ipse ibi hoc anno. Redacta vero sub Imperio Sicilia insula, eam Praetori more maiorum Iustinianus tradidit gubernandam.*

Nov 75 & 76.
XC IX.
PVRGAT
ORBEM AB
IMMUNDI-
TATIBVS.

At quid & soluit pro tota Deo acceptis beneficiis Imperator & illud, quod maxime ipsi Diuinitati gratum esse sentiret, nempe, ut ab omni turpitudine emundaret (quantum fas esset) Imperij primatiam ciuitatem & omnes prouincias Romano Imperio subiectas, in primis vero eas, quas Deus ipsi recens subegerat nationes, quas omnes carno putentis luxurie expurgaret, exhaustiens omnium lenonum cloacas, in quas vndique inferrentur veribus insumenda cadauera. Nouella edita

sanctione, qua vultu copioa verteret collesq; vndique fordes. Ad finem enim anni huius, ubi acceptorum in eo a Deo beneficiorum recensuit rationem, aduersus omnes lenonum turpitudines Deo iniussis ad Constantinopolitanos ciues inscriptam sanctionem promulgandam curauit: nec ipsi id fatiis, sed & addidit, ut amplissimum monasterium exardificaret ad recipiendas miserae prostitutas ab ipsis feminas, quae respicientes Deo vellent iugi penitentia deferre. Tantis autem res Christianissimo Principe dignas haud compendiosa narratione angustandas esse existimamus: sed in primis ipsam aduersus lenones editam ab eo sanctionem, ob exactam rerum cognitionem, quo magis eiusdem Imperatoris pietas elucescat, & animi puri candor appareat, hic describendam putauimus: sic enim se habet:

Et antiqui legibus & dudum imperantibus facti edibile visum est lenonum nomen & causa, in tantum, ut etiam plurime contra talia delinquentes scriberentur leges. Nos autem & dudum posita contra eos, qui sic impie agunt, supplicia auximus, & si quid reliquum est a nostris praedecessoribus, etiam hoc per alia correctimus leges: & super interpellatione nobis facta verum imperium pro talibus negotiis in hac maxime ciuitate commissis, causam non despicimus. Agnouimus autem quosdam viuere quidem licite, ex causis autem crudelibus & odiosis occasionem sibi sumunt nefandorum inuenire lenonum, & circumire prouincias & loca plurima, & inueniunt miserandas discipere, promittentes calidissima & resistentia quaelam, & hic venari eas, & delucere ad hanc sceleratissimam ciuitatem, & habere constitutas in suis habitaculis, & ab eis eis miserandum dare & vestem, & denique tradere ad luxuriam eas volentibus, & omnino quodlibet ab eis ex corpore accedente ipsis accipere, & delucere ad conscriptionem, quia usque ad tempus, quod ei placuit, obstruunt imperium hanc & solentem sanctionem impientes. Quosdam vero eorum etiam fidelissimos exspectare, & in tantum procedere illicitam actionem, ut in omni pene hac viciosa ciuitate, & in transmarinis eius locis, & quod de quibus est iuxta sanctissima loca, & vendi ab eis demas sint tales habitaculorum, & causa sic impie & iniqua sub nostris temporibus praesumpta, ita ut etiam quosdam miserantes eorum, & abducere a tali operatione crebro volentes, & ad legitimum deducere matrimonium, non sicerent.

Alios autem sic sceleratissimos existere, ut puellas nec datum agentes annam ad periculum demerent corruptionem, & quosdam autem dantes non paruum, vix inde redonisse miseras, & nuptias copulasse casus. Iste etiam de eis mille modis quos nullus praedecessor sermo comprehendere, cum ad infinitam crudelitatem deducunt, fit tale malum: ita ut primum quidem in vltimis partibus ciuitatis offret, nunc autem & ipsa, & quae circa eam sunt, omnia talium plena sint malorum. Hoc igitur dudum aliqui nobis secreta denunciant: deinde etiam nuper insignitissimi Praetores a nobis talia inquirere, precepti hac caetero ad nos remittentes, mox, auxiliamus & iudicantibus oportere Deo huiusmodi commendare causam, & velociter liberare tali scelere ciuitatem.

Sancimus igitur omnes quidem (secundum quod possunt) castitatem agere, quae etiam sola Deo cum fiducia potest esse hominum animam praesentare. Quia vero plurima sunt hominum cum arte & dolo & necessitate qualibet talium ad luxuriam ducendi: omnibus prohibendum modis & nulli saluaciam esse passere meretricem, & in domo habere mulieres, aut publicis prostitute ad luxuriam, & pro alio quodam negotio tali mercari, neque conscriptionem super hoc percipere, neque fidelissimos exspectare, nec tale aliquid agere, quod cogat miseras & immitas suam castitatem consuleri, neque sperare, quia licet de caetero eius vestram datione & ornamentorum forsitan aut alimentum decipere, ut etiam inuita iustissime. Non enim permitimus quicquam fieri tale, sed etiam nunc omnia talia breuiter competenti cura disponimus, statuentes etiam reddi eis eorum quam contigerit cautionem occasione sceleris huius exponi: & neque permitimus sceleratissimos lenones, si quid dederint eis, hoc ab eis auferre. Sed etiam ipsos lenones, inueniens extra hanc sceleratissimam ciuitatem, tanquam pestiferos & communes castitatis vastatores facios, & liberas ancillas, requirentes & deducentes ad huiusmodi necessitatem, & decipientes & habentes educatas ad vniuersam consensionem.

Praecemi? annus itaq; quia si quis de caetero praesumpserit inuicem

C. No 74 & 75. Anst. de 4 non est. tu. C. IVSTINIA NI ADVER SVLEW NES SAN CTIO. Inequit. Cl. CII. CIII.

possum agnoscere & habere ad necessitatem matris, & fornicationem sui detestari quodcumque: hoc necesse est: si autem illi...
CV.

Mulierum itaque casti quidem vivere volumus & oramus, non autem inuita ad luxuriam vitam deduci, nec impie agere cogitationem...
CVI.

Quodcumque ergo primi nostris casta haec nostra frumini...
CVII.

Adhuc etiam Iustinianus Imperator maxime pius, quo vere Christianissimi Imperatoris speciem edidit, ut miserabiles illas mulieribus prostitutas ita lenonem...
CVIII.

à barbaris accepta Deo regna, aliquam ex parte saltem vicem pendens, ipse erutas à diaboli tyrannide Christianas feminas in Regis collocavit.

Iam vero quae reliqua sunt Agapeti Papae anni huius videamus accepimus ab Ecclesia Arelateni duas eius epistolas ad S. Caesarium Episcopum Arelatenensem, proterem quidem de non alienandis bonis Ecclesiasticis, posterio rem vero de appellatione Contumeliosi Episcopi ad Apostolicam Sedem, datas ambas hoc anno, nempe post Consilium Paulini, quarum prior sic habet:

Dilectissimo fratri Caesario Agapetum.

Tanta est, Deo propitio & à Deo libentissime concessa, qua alimoniam proficiunt pauperum & circa tuae fraternitatis affectum nostra devotio, ut orationum nobis multatoni esse iudicemus, quod annis vestris desiderium postulatum idem non veneranda Patrum manifestissima constituta, quibus specialiter prohibetur prae aliis in Ecclesia, cui nos omnipotens Dominus praesente constituit, quolibet titulo ad alienam iura transferre. Quam rem vestra quoque sapientia credimus esse gratissimam, quod in nullo contra praesentia definitio constituta vel regulas pro quilibet occasione, vel sub cuiuscunque persona respectu venire praesentibus non tenentur studio, aut secularis utilitatis causa haec facere nos credat. Sed diuini considerati iudicii necesse nobis est, quicquid sancta Synodus decreuit antequam, immobiliter custodire. Quod ut charitati tuae indubitanter elucescat, ad locum de hoc articulo ex constituto Patrum fecimus releuari: quae cum praesentibus pariter astatibus cogimus dirigenda, Dominus te incolat in custodia, frater reuerentissime. Dato decimo quinta Kalendas Augusti P. C. Paulini Ioni. V. C. post finem epistola idem Pontifex eiusmodi appositum decretum editum in Romano Concilio tertio & sub Symmacho Papa totidem verbis exscriptum, appositio huiusmodi titulo:

Ex constituto Synodali inter cetera, & ad locum: His ergo perpenis, manjuro cum Dei nostri consideratione decreto sancimus, ut nulli à praesenti die, donec disponente Domino Catholica fides manserit doctrina saluaturus, licet ad alium vultum, quantecumque fuerit vel in agni iudicio, vel exigitur, sub quolibet alienatione ad cuiuslibet iura transferre. Nec cuiuscunque excusetur necessitatis obtemperare, quippe cum non sit personale, quod loquimur, nec aliqui clericorum vel laicorum sub hac occasione accepta teneatur. Ad paulo post d: Quicumque oblitus Dei, & decreti huius immemor, cuius Romana civitas sacerdotibus volumus religiosus necibus detineri, contra facere aut aliquid alienare tentaverit, honoris sui amissionem mulctetur. Praeterea e qui petierit aut acceperit, vel qui presbiterorum aut diaconorum seu defensorum domi subscriptur, sub quo iratus Deus animo percutitur, anathematizetur: sique accipere vel subscribere de personis superius comprehensis id est, quae anathematizati ferri censuimus, statuta poena conturbatio, si qua, quae promissum in dante, vmbra, nisi forte datur, sibi clerici repetitione profecerit. Quod si minori animae iura cura quiscquam remedium oblatum forte neglexerit, subest ea poenarum genera, quae superius tenentur scripta: Contra factus qui corrupta fuerit scriptura, vniuersis vitiis, quaeque ab initio nullas habuerit, effertur. Sed etiam licet quibuscumque Ecclesiasticis personis vocem contra alienationem asserere, & Ecclesiastica auctoritate fulciri, ita ut cum fructibus possint alienata, repocere, nec aliquo se ante tribunal Christi obitaculo mouere, qui a religiosi animabus ad subsistam pauperum derelicta contra sua sine aliqua pietatis consideratione dispergit. Hucique delapsit Agapetus ex dicto Romano Concilio ad Caesarium, ex quibus aequae intelligis, quam aueris & proflus alieni essent sancti Pontifices à rerum Ecclesiae alienatione quomus obtentu querito: Qui enim rogat sanctus est, pro quibus rogat, patres sunt, & vtiq; sub cura Romani Pontificis: etenim etiam facta sit inter Principes Apostolorum in praedicatione verbi distinctio nationum, cura tamen pauperum (vt ait Paulus) in solidum cessit vtiq; cum aliqui Romano incumbat Pontifici: ex praerogativa primatus, pauperum omnium pro facultate curam gerere. At de his nulla habitatio, perstitit sanctissimus Agapetus firmiter in decreto de non alienandis bonis Ecclesiasticis, exemplum posteris praebens, quam

CVIII.

CIX. * a deo. EPIST. AGAPETI PAP. AD S. CAESA. A. REL. EP. DE NON ALIEN. BON. ECCLES.

CX. * salutaris perpetua

d. Epist. con. c. 6. in 17. 4. quicumq; Dei. * amittit plura quae illis legitur verba. e. Ed. Rom. Conc. 7. * contubernaliu. * alienato re. * alienator Ed. Conc. 7. c. 8.

Gal. 1.

in his debeant esse teraces. Sed reddimus hic posteriorem Agapeti epistolam ad eundem Cesarium conscripam in causa Contumeliosi antea damnati Episcopi:

Dilectissimo fratri Cesario Agapeti.

CXI. ALTERA AGAPETI EPIS. AD S. CES. EP. DE CONTUMELIOSO EPIS.

PROB. II.

CXII.

Ex his Agapeta Bernardi de Corad. Pamm. Dico. illan in vna Clothario Regi VII. E. acta CVALTE. RVSDOMI. NVSDE. VVEIOT A. CLOTHARIO REGE INTERF. CITVE.

Optaueramus frater amantissime, ut Episcopi Contumeliosi in potestate permanente, nec tibi dolum foret necessitas iudicii, nec nobis causa cessandi; maxime quia in supra scripti viri acceptione communi honoris reverentia quodammodo videtur indicata. Unde quatenus presumptione (sicut asserit) innocentie ad appellatum veluit auxilium conuolare, et actionibus assidua hoc tenuerunt, ut cum cognitionis iustitiam et beneficium ex a latuioni omnino restituta absolutionem. Delegatum enim deo nostro aduocante, sicut ex amem, ut secundum causam venerabilem constituta sub consuetudine iustitiam, omnia, qua apud fraternitatem tuam de eiusmodi negotio acta gestae sint, diligentissima investigatione flagrantur: neque enim praedictum virum conuenit euentu, primo habere cognitionem regeri, quippe cum et ipsedictum petierit. Non aueritur voluntas animi a praedictum infirmam, cum in necessitate fuerit: ne nobis (quod asserit Dominum) ea que legemur in promeritis dei postulat: Quod etiam in eum suum, ut non audiat infirmum, et ipse inuocatur Dominum, et non erit, qui exaudiat eum. Quid est enim infirmum Episcopo Contumelioso, qui in tribulatione posuit, et de praeteritis iudicium pudore confusatur; et cognitione, qua fuerit a te expectata turbatur: quia quilibet ei, quod optatum est, parua forte suffragatur innocentie, non potest iudicium sollicitudinem non habere.

Et nos quidem quantum culpatus a vobis Euertho deservit memoratum Episcopum reuocatum ad Ecclesiam suam charitatem tue voluntate seruauerit, vique ad exitum iudicii, quod deliquimus Episcopo Contumelioso redacta sibi inodo propria substantia possessionem intation voluimus ab administratione patrimonii Ecclesiastici, et celebratione Missarum: quia id, quod sibi videtur iudicio fuisse subleuatum, gloriosum, si ea veritate suffragatur iudicio receperit, quam vj rationibus occupant. Melius autem fecerat fraternitas tua: si postea quam sedis Apostolica appellationem interpositam desiderant, ex amem circa personam eius a tempore sententia nihil permissibile inuiniui, ut esset integram negotium, quod interposita provocatio: quod cretur, nam sine executionem mittitur prima sententia, secunda non habet cognitio, quod requiritur. Addeendum, quia epi non esset praedictum Episcopum iudicium respiciendum, priuatum magis potuit secundam Canonem expectare confessionem, quam iurisdictionem religionis excoere. Suspensus igitur (sicut praefati sumus) Episcopo Contumelioso habeat iuramentum, quam praesumptio dicitur celebratum Missarum: et patrimonium Ecclesie in gubernatione Archidiaconi eiusdem Ecclesie constituto, ita ut alimonia sufficiens Episcopo no denegatum visitationem in eius loco praesentibus ordinari personam, et patienter excoere iudices, quoniam praesente nobis Domino, constituerimus, audire. Praeterea ne quid esset, quod charitatis tuae videtur incognitum, studo dilectionis constitutionem seruimus capitula subter amelli, ut scientia communi: emam canonum, sicut participamus affectu. Dominum te inuoluntatem confodiat, frater reuerentissime. Dato decimo quinto Kalend. Augustas P. Con. Paulini Ian. V. C. haec tenus Agapeti epistola ad Cesarium. Quo modo autem occasione litterarum Agapeti ad Clotharium Francorum Regem, inmaue ab eo paratum est sacrilegium, sic accipe h.

Clothario die Veneris sancta, anno quingentesimo trigesimo quinto interfecti Gualterum dominum de Turore in Northamania, cuius rei variem narrari octavo. Quod non licent hunc Gualterum praefati Regi cubicularium, nobilem sortem, ac strenuum virum, praefatis aduersus Eadrici hostis extitit, si. spud illi summo pere Regis amicitiam conuulsiuit: odium vero ac mundum querendam antiorum vice versa conuulsiuit: qui quidem tot in illam calamitatis (domestica ante vicia) iniecerant, ut Regi insensum reddiderit, qui adhuc in odium mutato, Gualterum non demerit parui sequi, atque adeo se illum interficere non minabatur. Qua de re monito Gualtero, surrexit, sui Principi (subdito semper famulabilem) vicia capiente, ex aula praesulente ac clamoribus se subdidit absente, et Calabria per decem annos. Intra quod tempus

terra, merique bellum atrox intulit Sarracenis, variisque de illi videris reportauit. Quibus tandem consilio Romanis se contulit, Pontificumque Agapetum adiuu, a quo benigne exceptus est. Cum autem Gualterum in patriam redire velle expectet, (cuiusmodi desiderium praedicti omnia hominum animi exstimulat) Pontifex illius precibus annuens, litteras ad Clotharium scripsit, quibus eum rogabat, ut Gualterum salu delatariu bene excoere quatuor, atque adeo vix probus, et magnanimus epi de orbe Christiano bene meritus, sicut in gratiam rediret, atque in integram restitueretur. Gualterum hinc cum litteris, Saxonum, vix Rex debebat die excoere sententiam aduenit, et cum Rex in sacello suo factu adisset, et nunquam aliter velle, Gualterum praedictum sacellum intravit, Pontifexque litteras Regi obtulit. Rex autem prima fronte Gualterum non agnouit propter daturam illi e regno absentem: sed acceptis, et perlectis litteris, ipsoque agnito, gladium suum excoere, vel ut aliu placet, multo curam agniti in eum terruit, et Gualterum interfecit. Pontifex credidit hoc facere necesse, Regi mandauit, ut culpam illam emendaret, alioquin regnum ipsius interdictum fore. Tunc Clotharius panitentia dicitur an satisfactionem criminum statuit a Iovinno de Turore, eorumque heredes in posterum ab omni iure, omninoque de iure Regi interire propter terram de Turore, immunes fore: cum iuramentum tu simile ac commune hinc fontente suffragatur, ut quod fecimus, dominus iuriam inferat subdito suo fructum, ipsi quoque iura amittat. Qua de re diplomata ab ipse Clothario concessa fuisse, quibus dominum de Turore, eorumque heredes ab omni iure in perpetuum sibi interdictum excoere. Sed postea titulum illi regni in principatum non mutatum fuit, qui ad hunc vix diem remansit in familia Beliatorum. Hec ibi. Iam ad res gestas anni sequentis transeamus.

IESV CHRISTI Annus 536. AGAPETI PAP. IVSTINIANI IMP. 9. ANNI 1. THEODATI REG. 3.

Quisquis Christi annus quingentesimus trigessimus sextus, nullius Consulatu notatus, post Consulatum Beliarum in veteribus monumentis inscriptus habetur, idemque primus annus belli Gothici in Italia a Procopio numeratur, cum Iustinianus Imperatoris decimus inchoatur. Quo Agapetus Papa a Gothorum Rege Theodato subire cogitur difficillime legationis onus Constantinopolim ad Iustinianum Imperatorem. Quantumlibet enim anno superiori ad eundem Augustum pro Ecclesiasticis rebus honorificam plenamque fatis iussisset, quam recentissimus, legationem per quam pacem a Iustiniano efflagitasset, nec obtinisset, immo iam bellum inditum accepisset, atque etiam Rex barbarus dispendium pallis esset Dalmatiae atque Siciliae: timeretque simulac hiemelopis, opportum nauigandi tempus adisset, fore, ut Beliarum, qui in Sicilia hienauit, Italiam inuaderet: tantum dicitur in reuocandum parauit, non alio obice, quam Summi Pontificis legatione, qua pacem rursus peteret ab Imperatore: de qua legatione hec Liberatus diaconus: Quo tempore Theodatus Rex Gothorum scribitur ipsi Pape et Senatui Romanorum (Rauennae enim dege conueuit) intermictum non solum Senatorem, sed et reuocet et filium filique se gladio interempturam, respicient apud Imperatorem, ut destitutum exercitum suum de Italia dimoueret. Sed Pape pro eadem causa legatione suscepta, Constantinopolim profectus est, hec Liberatus.

Potro erroris arguuntur, qui hanc Agapeti legationem in superiorem reuocant annum: cum ex Procopio, qui rebus praesens fuit, satis liquet, haec de legatione acta abfoluto anno superiori, cuius die nouissimo Beliarum Consulatus insignia abfoluto munere, Syraculis deposuerat.

CLOTHARIUS POS. NITENTIA. C. ADIS DI. CTVSDOMI. NVSDE. VVEIOT. AB OMSI. IVRE REGI. DA BITO M. MYNESFA. CIT.

I. AGAPETUS PAPA. GATIONE SVSCIPIT.

c. Liberat in. Era. a. d.

Qua